

Sygn. akt I C 225/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 października 2023 r.

Sąd Rejonowy w Piszcu I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: sędzia Anna Gajewska

Protokolant: sekretarz sądowy Agnieszka Zuzga

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 października 2023 roku

sprawy z powództwa H. B.

przeciwko Gminie R.

o zapłatę

o r z e k a:

Oddała powództwo.

Odstępuje od obciążania powódki kosztami procesu w całości.

Sygn. akt I C 225/23

UZASADNIENIE

H. B. wytoczyła powództwo przeciwko Gminie R. o zapłatę kwoty 39 200 złotych z odsetkami ustawowymi od dnia 09.10.2018r. do dnia zapłaty. Nadto powódka wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanej kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że Starosta Powiatowy w P. decyzją z dnia 09.10.2018r. ustalił na rzecz powódki odszkodowanie w wysokości 39 200 zł za prawo własności nieruchomości, oznaczonej w ewidencji gruntów numerem (...), położonej w obrębie N. w gminie R., o powierzchni 0,0448 ha, opisaney w księdze wieczystej (...), która z mocy prawa przysła na własność Gminy R. jako droga gminna na podstawie ostatecznej decyzji Kierownika Urzędu Rejonowego w P. z dnia 16.04.1997r. znak: (...), wydanej na wniosek właściciela, o zatwierdzeniu projektu podziału nieruchomości. Do dnia dzisiejszego Gmina R. odmawia wypłacenia powódce ww. odszkodowania. Pismem z dnia 10.05.2023r. powódka wezwała pozwaną do wypłacenia ww. kwoty na wskazany w tym piśmie rachunek bankowy. Burmistrz Gminy R. w odpowiedzi zawartej w piśmie z dnia 15.05.2023r. poinformował, że kwota ta została wypłacona w dniu 22.01.2019r. Nie podał natomiast komu została wypłacona, bo na pewno nie powódce.

Pozwana Gmina R. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie na jej rzecz od powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwana podniosła, iż wykonała w pełni postanowienia ww. decyzji Starosty P. z dnia 09.10.2018r. Wskazała, że przysługujące powódce odszkodowanie zostało zajęte przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ostródzie M. O. w styczniu 2019 roku w toku prowadzonych przez niego postępowań egzekucyjnych Km 3/19, Km 689/18 i Km 680/19 w celu zaspokojenia wierzytelności zgłoszonych do egzekucji przez Gminę P., Gminę R., Urząd Miasta i Gminy R. oraz Skarb Państwa – Starostę P.. Po zajęciu przedmiotowej wierzytelności powódki przez ww. komornika, pozwana w dniu 22 stycznia 2019 roku wpłaciła kwotę 39 200 zł na rachunek tegoż komornika,

co równoczesne było z realizacją wypłaty ww. odszkodowania. Powódka nie otrzymała „fizycznie” pieniędzy, bowiem przelane one zostały organowi egzekucyjnemu w związku z zajęciem przedmiotowej wierzytelności w prowadzonym przeciwko powódce postępowaniu egzekucyjnym.

Zdaniem pozwanej, uwzględnienie przedmiotowego powództwa doprowadziłoby do ponownego obciążenia pozwanej kwotą 39 200 zł i do bezpodstawnego wzbogacenia powódki.

Sąd ustalił, co następuje:

W 1997 roku na wniosek H. B. - jako właścicielki nieruchomości stanowiącej działkę gruntu o nr geod. (...) położoną w obrębie N. w gminie R. - wykonany został administracyjny podział tej nieruchomości. W wyniku podziału wydzielono trzy działki:

- działki (...) – pod budownictwo letniskowe,

- działka (...) – pod budowę ulicy.

Podział powyższy został zatwierdzony decyzją Kierownika Urzędu Rejonowego w P. z dnia 16.04.1997r., znak: OO. (...) (...) , która uprawomocniła się 17.04.1997r. i podlegała wykonaniu. Z dniem uprawomocnienia się tej decyzji i na jej podstawie, nieruchomość stanowiąca działkę gruntu o nr (...) przeszła z mocy prawa na własność Gminy R..

W piśmie z dnia 12.06.2017r. skierowanym do Starosty P., H. B. wniosła o ustalenie wysokości i wypłatę na jej rzecz odszkodowania za wydzielenie pod drogę działki (...), która z mocy prawa przeszła na własność Gminy R..

Decyzją z dnia 09.10.2018r., znak: G. (...)1.2017, Starosta P. – przy zastosowaniu zasad i trybu obowiązujących przy wywłaszczaniu nieruchomości – ustalił na rzecz H. B. odszkodowanie w wysokości 39 200 zł za prawo własności nieruchomości, oznaczonej w ewidencji gruntów numerem (...), położonej w obrębie N. w gminie R., o powierzchni 0,0448 ha, opisanej w księdze wieczystej (...), która z mocy prawa przysłała na własność Gminy R. jako droga gminna na podstawie ostatecznej decyzji Kierownika Urzędu Rejonowego w P. z dnia 16.04.1997r., znak: OO. (...)1/28/97 o zatwierdzeniu projektu podziału nieruchomości.

Powyższa decyzja Starosty P. - zaskarżona przez Burmistrza Miasta i Gminy R. - została utrzymana w mocy decyzją Wojewody (...) (...) w O. z dnia 26.11.2018r., znak: (...).

(bezsporne, dowód: decyzja Starosty P. z 09.10.2018r. k. 30-31v; decyzja Wojewody (...) (...) z 26.11.2018r. k. 33-36)

W dniu 09.01.2019r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Ostródzie M. O., w toku postępowań egzekucyjnych prowadzonych na wniosek Gminy R., Urzędu Miasta i Gminy R., Gminy P. oraz Skarbu Państwa Starosty P. pod sygn. akt Km 3/19, Km 689/18 i Km 680/19, dokonał zajęcia wszelkich wierzytelności H. B. należnej jej od Gminy R..

Zawiadomienie o powyższym zajęciu Gmina R. otrzymała w dniu 14.01.2019r.

W dniu 22.01.2019r. Gmina R. przelała na rachunek bankowy Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ostródzie M. O. kwotę 39 200 zł stanowiącą wierzytelność H. B. z tytułu ww. odszkodowania.

Powyższa kwota uległa podziałowi pomiędzy egzekwujących wierzycieli H. B., tj. Gminę R., Urząd Miasta i Gminy R., Gminę P. oraz Skarb Państwa Starostę P..

(dowód: zawiadomienie o zajęciu wierzytelności k. 37; zajęcie wierzytelności k. 39; postanowienie o przekazaniu sprawy k. 40; pismo z 17.01.2019r. k. 49-50; potwierdzenie przelewu k. 51; plany podziału sumy uzyskanej z egzekucji wraz z zawiadomieniami o ich sporządzeniu k. 41-48)

Sąd zważył, co następuje:

Roszczenie powódki jest bezzasadne i jako takie podlega oddaleniu.

W sprawie bezspornie ustalono, iż na podstawie prawomocnej decyzji Starosty P. z dnia 09.10.2018r., znak: G(...), powódka posiadała względem pozwanej wierzytelność w kwocie 39 200 zł z tytułu odszkodowania za prawo własności nieruchomości, oznaczonej w ewidencji gruntów numerem (...) i opisanej w księdze wieczystej (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Pisz, która to nieruchomość z mocy prawa przysłała na własność Gminy R. jako droga gminna.

Przy czym zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci zawiadomienia o zajęciu wierzytelności (k. 37), zajęcia wierzytelności (k. 39), postanowienia o przekazaniu sprawy (k. 40), pisma z 17.01.2019r. (k. 49-50), potwierdzenia przelewu (k. 51), planów podziału sumy uzyskanej z egzekucji wraz z zawiadomieniami o ich sporządzeniu (k. 41-48) oraz akt spraw postępowań egzekucyjnych o sygnaturach Km 3/19, Km 689/18 i Km 680/19, wykazał jednoznacznie, iż w dacie powstania przedmiotowej wierzytelności przeciwko powódce prowadzone były przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ostródzie M. O. postępowania egzekucyjne pod wskazanymi wyżej sygnaturami akt, w toku których organ egzekucyjny dokonał zajęcia wszelkich wierzytelności przysługujących powódce względem pozwanej. Jednocześnie, stosownie do treści art. 896 § 1 pkt 2 k.p.c. organ egzekucyjny wezwał dłużnika zajętej wierzytelności, tj. pozwaną Gminę R., aby należnego od niej świadczenia nie wypłacała H. B., lecz przekazała je na rachunek bankowy komornika. Konsekwencją powyższego było wypłacenie przez pozwaną kwoty 39 200 zł nie powódce H. B. lecz organowi egzekucyjnemu. Suma ta uległa w dalszej kolejności podziałowi pomiędzy egzekwujących wierzycieli powódki. Wypłacenie przez pozwaną przedmiotowego odszkodowania na rachunek organu egzekucyjnego było równoznaczne ze spełnieniem zobowiązania względem powódki mimo, iż „fizycznie” powódka nie otrzymała przedmiotowych środków finansowych. Wszystko odbyło się zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i faktu tego w żaden sposób nie zmienia treść przedłożonego przez powódkę prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Pisz z dnia 31.08.2022r. wydanego w sprawie I C 341/21.

Wobec powyższego, niniejsze powództwo należało oddalić. Jego uwzględnienie, jak słusznie podniosła strona pozwana, doprowadziłoby do ponownego obciążenia pozwanej kwotą 39 200 zł i do bezpodstawnego wzbogacenia powódki. Dlatego też Sąd orzekł, jak w punkcie I. wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c., zgodnie z którym w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Przepis powyższy ma wprawdzie charakter wyjątkowy, stanowi bowiem odstępstwo od zasady odpowiedzialności za wynik sprawy, będącej osnową systemu orzekania o kosztach procesu. W ten sposób ustawodawca - w określonych okolicznościach - przyznał prymat zasadzie słuszności, nie określił jednak "wypadku szczególnie uzasadnionego" ani nie podał jego przykładów, podobnie jak nie uczynił tego w innych przepisach kodeksu postępowania cywilnego, w których odwołał się do takich lub podobnych przypadków.

Dynamika postępowania cywilnego, różnorodność występujących w nim stanów faktycznych, a także różnorodność stron i nieprzewidywalność ich zachowań nie pozwalają na sformułowanie uniwersalnej definicji normatywnej; prawodawca pozostawia ocenę w tym zakresie sądowi, odwołując się do jego kompetencji, bezstronności, doświadczenia oraz poczucia sprawiedliwości. Ocena sądu w tym zakresie ma charakter dyskrecyjny, oparty na swobodnym uznaniu, kształtowanym własnym przekonaniem oraz oceną okoliczności rozpoznawanej sprawy.

W ocenie Sądu, w niniejszej sprawie zachodził szczególnie uzasadniony wypadek usprawiedliwiający odstąpienie od obciążenia powódki obowiązkiem zwrotu kosztów procesu stronie pozwanej.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy bezspornie wykazał, że przed wytoczeniem niniejszego powództwa powódka wzywała pozwaną do zapłaty przedmiotowej należności oraz, że w odpowiedzi na te wezwanie otrzymała od strony pozwanej lakoniczną informację, że „odszkodowanie zostało już wypłacone”. Tymczasem powódka „fizycznie” środków tych przecież nie otrzymała.

Z uwagi na powyższe, w ocenie Sądu Rejonowego, powódka mogła być subiektywnie przeświadczona o słuszności dochodzonego roszczenia.

Dlatego też, uznając iż po stronie powódki zachodzą przesłanki z art. 102 k.p.c., Sąd postanowił jak w punkcie II. wyroku.